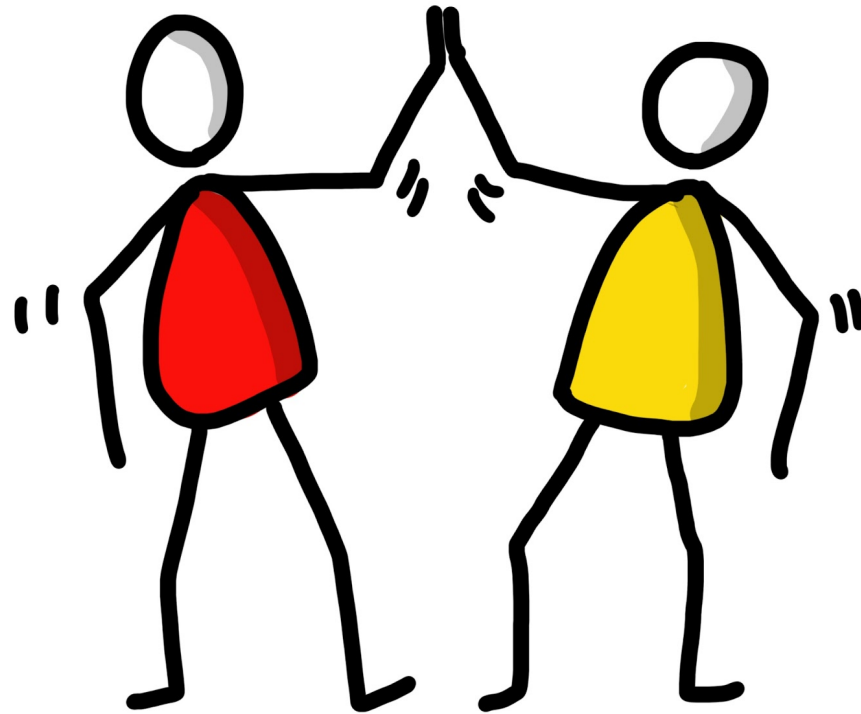

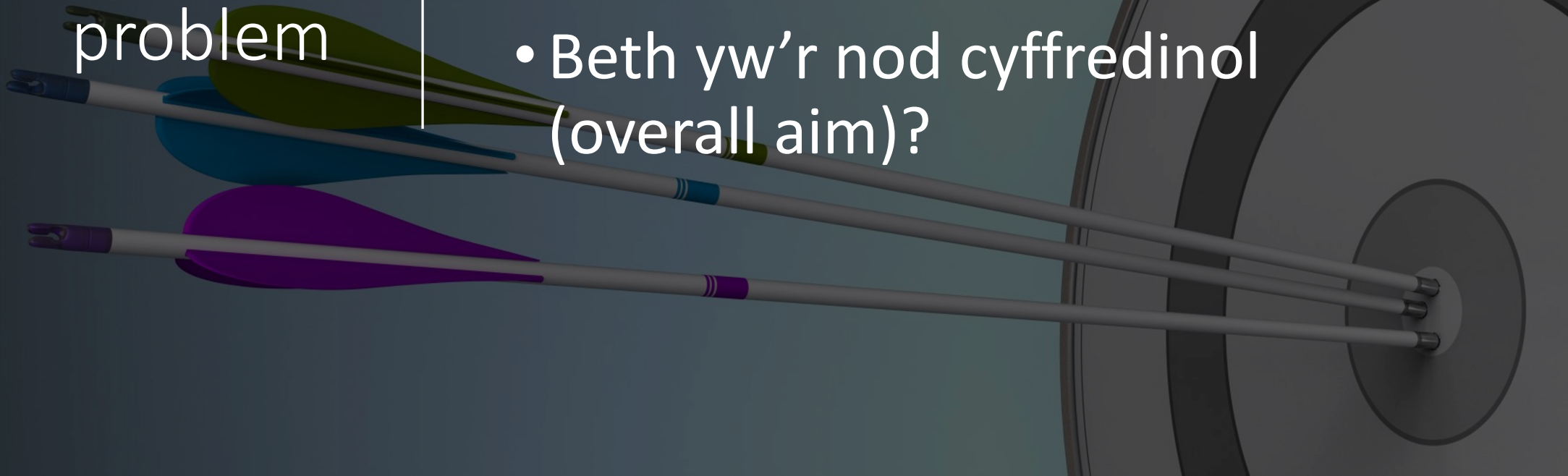
ECAD6010C: Sesiwn 5

Dewch o hyd
i bartner
gyda ffocws
ymchwil
tebyg:

Ysgrifennwch y
datganiad
problem

- Pwy?
- Beth?
- Sut?
- Beth yw'r nod cyffredinol
(overall aim)?

Enghraifft o
ddatganiad
problem:

- Pwrpas y prosiect ymchwil hwn yw i [berf:
asesu, deall, gwerthuso, ayyb.] y [testun,
effaith, canlyniad] y
[cyfranogwyr/dysgwyr] yn [safle].

Damcaniaeth?

- Nid yw ymchwil dehongliadol, sy'n ceisio datblygu gwybodaeth trwy ddeall ystyr, fel arfer yn mynd ymlaen â damcaniaethau
- Interpretative research, which seeks to develop knowledge through understanding meaning, does not usually proceed with hypotheses.

In deductive research a hypothesis is derived from existing theory and the empirical world is then explored, and data are collected, in order to test the hypothesis.

An inductive approach is where the researcher begins with as few preconceptions as possible, allowing theory to emerge from the data.

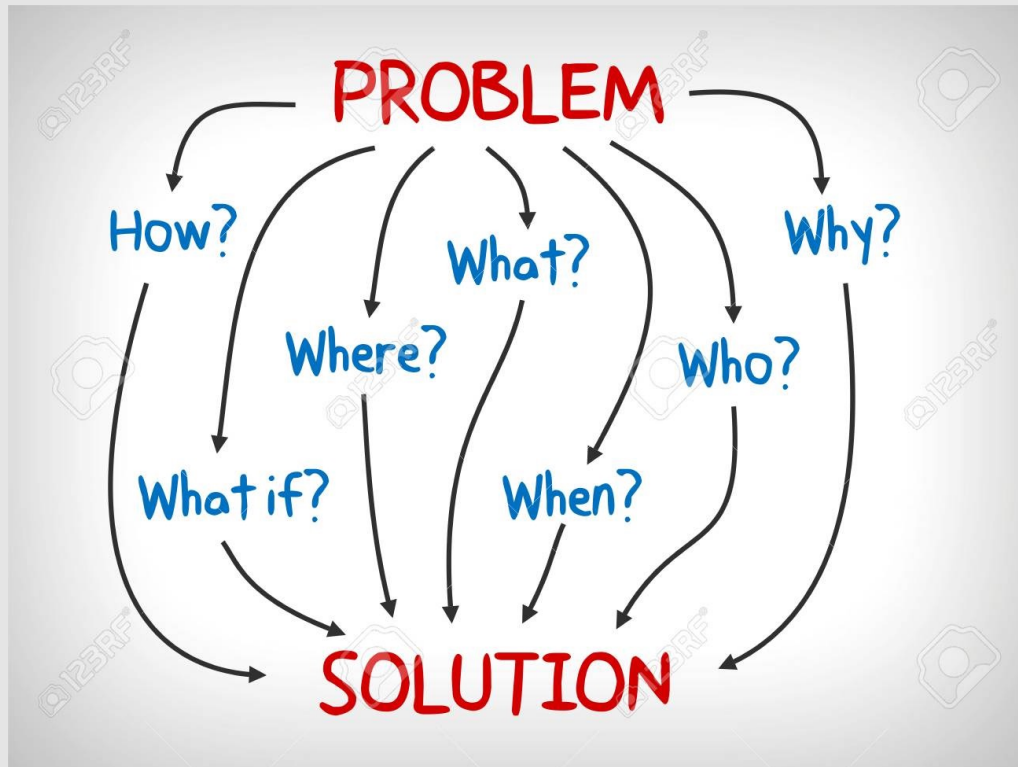
Deductive vs
Inductive
approaches:

Dulliau diddwythol yn erbyn Anwythol:

Mewn ymchwil diddwythol mae rhagdybiaeth yn deillio o ddamcaniaeth bresennol ac yna archwilir y byd empirig, a chesglir data, er mwyn profi'r ddamcaniaeth.

Dull anwythol yw lle mae'r ymchwilydd yn dechrau gyda chyn lleied o ragdybiaethau â phosibl, gan ganiatáu i ddamcaniaeth ddod i'r amlwg o'r data.

Rydych chi wedi nodi problem,
nawr awgrymwch ddatrysiad.

Is there some change
you could introduce to
your pupils that would
help you to help them
improve their
learning? (Henning,
Stone and Kelly 2009)

Nodau ac Amcanion

Nodau: grym gyrru
cyffredinol yr ymchwil - beth
ydych chi am ei ddarganfod?

Amcanion: y ffordd rydych
chi'n bwriadu cyflawni'r nod.
Sut y byddwch chi'n
darganfod hyn?

CWESTIWN YMCHWIL

- Beth fydd yr hyn y byddwch yn ceisio'i ateb o ganlyniad i weithredoedd a gweithgareddau eich ymchwil
- Bydd yn arwain eich astudiaeth ac yn cynnal ffocws yr ymchwil.

Astudiaeth Achos Archwiliadol:

- Sut?
- Beth?

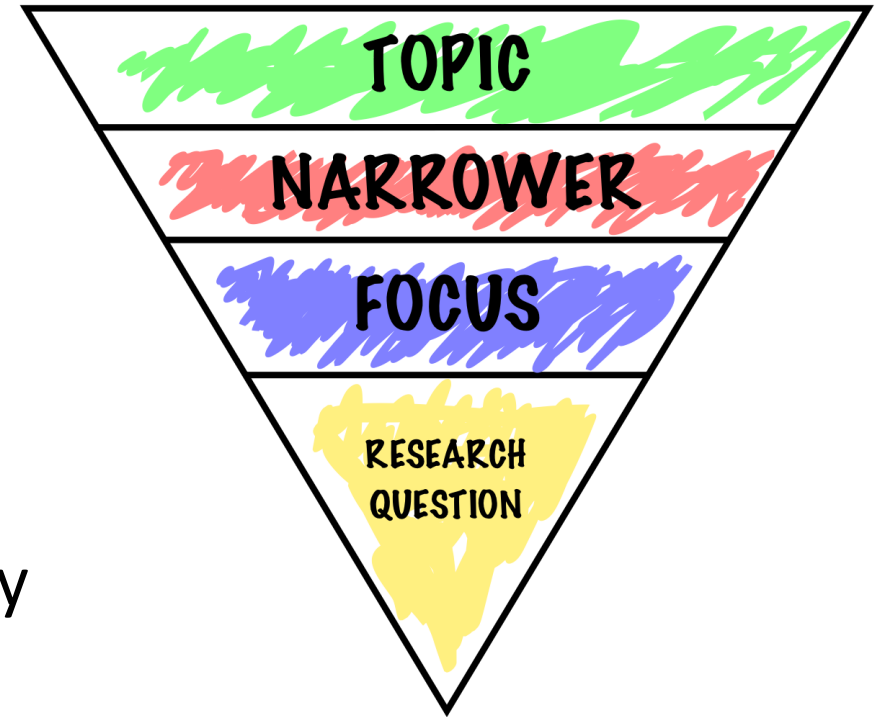

Yn gyffredinol, mae gan gwestiwn ymchwil da y nodweddion canlynol:

- Mae wedi'i ysgrifennu ar ffurf cwestiwn
- Mae wedi'i ysgrifennu'n glir
- Ni ellir ei ateb gyda "ie" neu "na"
- Mae ganddo fwy nag un ateb credadwy
- Mae'n ystyried perthnasoedd rhwng newidynnau lluosog
- Mae'n benodol ac yn glir ynghylch y cysyniadau y mae'n mynd i'r afael â nhw
- Mae'n cynnwys poblogaeth darged

Cwestiwn Ymchwil (CY)

- Mae CY yn dechrau o'r rhagdybiaeth eich bod yn ceisio gwella'ch addysgu er mwyn gwella canlyniadau dysgwyr.
- Mae CY yn darparu eich ffocws ac yn helpu i ddatblygu eich ymarfer ymchwil.
- Mae'r CY gorau yn benodol iawn ac yn canolbwyntio, yn aml ar ffurf: 'Os gwnaf x, a fydd y yn digwydd?' ond maent yn aml yn dechrau o rai cwestiynau archwiliadol am gyflwr presennol y chwarae yn eich cyd-destun.
- Mae CY yn aml yn esblygu trwy'r broses ymchwil.
- Mae angen i CY ystyried sut y byddwch yn gwybod bod effaith wedi bod.

Dylai Cwestiynau Ymchwil fod:

- **Yn glir** – dylai fod yn hawdd ei ddeall
- **Penodol** - cyfleu yn union yr hyn yr hoffech ei wybod
- **Gwreiddiol** – cofiwch eich bod yn ymchwilio i rywbeth newydd sydd heb ei wneud o’r blaen
- **Cyraeddadwy** – a yw’n bosibl i chi ateb y cwestiwn hwn?
- **Perthnasol** – i’r llenyddiaeth rydych chi wedi’i darllen, eich lleoliad eich hun, pwrpas eich ymholiad
- **Diddorol** – Pam fod angen i bobl wybod am hyn?
- **(Addaswyd o Lewin, 1948)**

Tasg: Aseu Cwestiynau Ymchwil (CY)

Defnyddiwch daflen waith 2 i drafod rhai enghreifftiau o Gwestiynau Ymchwil mewn parau neu grwpiau bach.

Mewn parau neu grwpiau bach, trafodwch gryfderau a chyfyngiadau'r Cwestiynau Ymchwil (CY) canlynol:

1. Beth yw'r ffordd orau o addysgu cyfrif yn y Cyfnod Sylfaen?
2. Pam mae dysgwyr ag ADY yn cael agweddau ar yr ysgol yn anodd, a beth allai'r ysgol ei wneud yn ei gylch?
3. Pa mor aml mae'r rhiant cyffredin yn gwrando ar eu plentyn yn darllen a beth yw'r effaith ar gynnydd?
4. Sawl diwrnod ysgol a gollir oherwydd absenoldeb anawdurdodedig disgyblion?

Ysgrifennwch enghreifftiau yma:

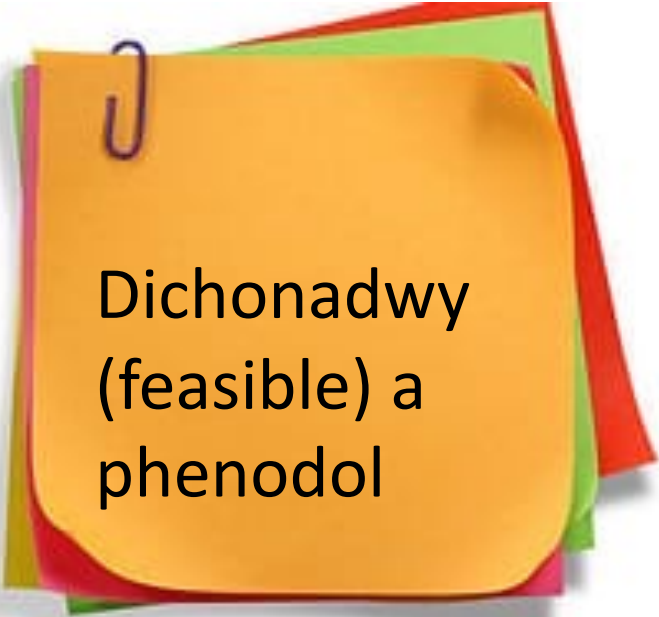
- **Pa effaith mae defnyddio llyfr nodiadau digidol yn ei chael ar rychwant sylw disgyblion cynradd?**
- **Pa ffactorau sy'n dylanwadu ar iechyd meddwl mewn israddedigion?**
- **Pa ganlyniadau sy'n gysylltiedig ag arddull rhianta awdurdodol?**
- **Ym mha ffyrdd y mae presenoldeb acen anfrodorol yn effeithio ar ddealladwyaeth?**
- **Sut y gall defnyddio gwasanaeth dosbarthu bwyd leihau gwastraff bwyd mewn cartrefi un person?**

Creu Cwestiwn Ymchwil eich hun

Ffocws ac
ymchwiliadwy

- Yn canolbwyntio ar un pwnc neu broblem
- Nid yw'n gofyn am farn gwerth goddrychol (subjective value judgement)

Dichonadwy
(feasible) a
phenodol

- Atebol o fewn cyfyngiadau ymarferol
- Yn defnyddio cysyniadau penodol, wedi'u diffinio'n dda

Perthnasol a
gwreiddiol

- Yn mynd i'r afael â phroblem sy'n berthnasol i'ch lleoliad/dosbarth
- Cyfrannu at ddadl amserol neu academiaidd

Rhowch gynnig arni!

Gofynnwch i chi'ch hun:

1. Ydy'r cwestiwn yn delio â phwnc neu fater sydd o ddiddordeb i mi ddigon i danio fy meddyliau a'm barn fy hun?
2. A yw'r cwestiwn yn hawdd ac yn llawn ymchwil?
3. Pa fath o wybodaeth sydd ei hangen arnaf i ateb y cwestiwn ymchwil? A yw cwmpas y wybodaeth hon yn rhesymol (e.e., a allaf ymchwilio i 30 o raglenni ysgrifennu ar-lein a ddatblygwyd dros gyfnod o 10 mlynedd?)
4. O ystyried math a chwmpas y wybodaeth sydd ei hangen arnaf, a yw fy nghwestiwn yn rhy eang, yn rhy gyfyng, neu'n iawn?
5. Pa ffynonellau fydd yn gallu darparu'r wybodaeth sydd ei hangen arnaf i ateb fy nghwestiwn ymchwil (cyfnodolion, llyfrau, Rhynggrwyd, dogfennau'r llywodraeth, pobl)?
6. A allaf gael mynediad at y ffynonellau hyn?
7. O ystyried fy atebion i'r cwestiynau uchod, a oes gennyf gwestiwn ymchwil o ansawdd da y byddaf mewn gwirionedd yn gallu ei ateb trwy wneud ymchwil?

This Photo by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA-NC](#)

Defnyddiwch eich nodiadau o Daflen Waith 1 i'ch helpu i ateb y canlynol:

1. Beth yw nod eich Prosiect Ymchwil?
2. Pam ei bod yn bwysig i chi archwilio?
3. Beth fydd y manteision – i chi, eich disgyblion, yr ysgol?
4. Pwy mae eich ymchwil yn ei gynnwys? Disgyblion sy'n cymryd rhan (niferoedd, grŵp/grwpiau blwyddyn, dosbarth/iadau)? Cydweithwyr fel cyfranogwyr? Ymchwilydd/wyr?
5. Beth yw eich cwestiwn ymchwil (cyfeiriwch at y daflen wybodaeth)?
6. Dechreuwch feddwl pa ddulliau y gallech eu defnyddio i ateb eich cwestiwn. Er enghraifft, arsylwadau, grwpiau ffocws, cyfweiliadau unigol neu grŵp.

Worksheet 1: Frame your research question

Outline your concerns or observations

I've noticed that . . .

I've always wondered why . . .

I'm concerned about ...

I wonder what would happen if . . .

It's funny how my students always . . .

Source: <http://cci.ust.hk/teaching-resources/action-research>

Unrhyw gwestiynau?

